

Pārbaudes lapa, vai pasākums kvalificējas kā VTNP¹, un ievēroti kritēriji VTNP lēmuma² piemērošanai

N.p.k.	VTNP Lēmuma norma	Kritērijs	Vērtējums (atzīmēt “jā” vai “nē”)	Tālākās darbības	Komentāri un skaidrojumi kritērija vērtēšanai
<p>Pirms šīs pārbaudes lapas piemērošanas ir veikts izvērtējums un secināts, ka plānotais pasākums atbilst visiem Komercdarbības atbalsta kontroles likuma 5.pantā minētajiem kritērijiem, proti, plānotais pasākums uzskatāms par komercdarbības atbalstu.</p> <p><i>Uzmanību! VTNP lēmumu nepiemēro komercdarbības atbalstam kompensācijas par VTNP veidā, kas piešķirta uzņēmumiem sauszemes transporta jomā (VTNP lēmuma 2.panta 5.punkts). Šajā gadījumā lūdzam skatīt 2007.gada 23.oktobra Eiropas Parlamenta un Padomes regulu Nr.1370/2007 par sabiedriskā pasažieru transporta pakalpojumiem, izmantojot dzelzceļu un autoceļus, un ar ko atceļ Padomes Regulu (EEK) Nr. 1191/69 un Padomes Regulu (EEK) Nr. 1107/70.</i></p>					
1.		Vai pakalpojumu var kvalificēt kā VTNP?	Jā	Pāriet pie nākamā jautājuma.	a) Pakalpojums ir definēts Latvijas Republikas normatīvajos aktos kā VTNP; vai b) Pakalpojums nav definēts Latvijas Republikas normatīvajos aktos, un pakalpojuma pienākuma uzlicējam, īstenojot tiesības definēt VTNP normatīvajos aktos, jāievēro šādi pamatprincipi: 1) VTNP jābūt vērstam uz iedzīvotāju interešu nodrošināšanu vai jābūt visas sabiedrības interesēs; 2) Par VTNP var atzīt tikai tādu pakalpojumu, ko tirgus dalībnieks, ja tas ņemtu vērā savas komerciālās intereses, neuzņemtos sniegt vispār vai neuzņemtos sniegt tādā pašā apmērā pie tādiem pašiem nosacījumiem kā definētajā “īpašajā uzdevumā” – ir definēta tirgus nepilnība noteiktā teritorijā uz noteiktu laika posmu; 3) Ir jānorāda iemesli, kuru dēļ valsts/pašvaldība uzskata, ka attiecīgo pakalpojumu tā īpašā rakstura dēļ ir jāklasificē kā VTNP. VTNP jānošķir no citas saimnieciskās darbības; 4) VTNP jābūt precīzi definētam, ir jābūt skaidram tā saturam. Tikai to, kas definēts kā VTNP, iespējams atbalstīt no
			Nē	VTNP regulējums nav piemērojams ³ .	

¹ VTNP – vispārējās tautsaimnieciskās nozīmes pakalpojums

² Eiropas Komisijas 2011. gada 20. decembra lēmums par Līguma par Eiropas Savienības darbību 106. panta 2. punkta piemērošanu valsts atbalstam attiecībā uz kompensāciju par sabiedriskajiem pakalpojumiem dažiem uzņēmumiem, kuriem uzticēts sniegt pakalpojumus ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi (2012/21/ES); OV L 7, 11.1.2012.

³ Lai nodrošinātu komercdarbības atbalsta sniegšanas likumību, aicinām izvērtēt citu komercdarbības atbalsta regulējumu piemērošanas iespēju

					publiskiem resursiem, piemērojot VTNP regulējumu (šeit – VTNP lēmumu).
2.	VTNP lēmuma 2.panta 1.punkts	Vai plānotais VTNP ir atbilstošs tam, lai uz to varētu attiecināt VTNP lēmuma darbības jomu?	Jā	Pāriet pie nākamā jautājuma.	<p>Plānotais VTNP atbilst vienam no VTNP lēmuma nosacījumiem:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kompensācija nav lielāka par 15 miljoniem <i>euro</i>/gadā par VTNP sniegšanu jomās, kas nav transports un transporta infrastruktūra. Ja kompensācijas summa pilnvarojuma laikā atšķiras, gada summu aprēķina kā pilnvarojuma laikā paredzamo kompensācijas gada summu vidējo rādītāju. • Kompensācija par VTNP, ko sniedz slimnīcas, nodrošinot medicīnisko aprūpi, tostarp attiecīgā gadījumā neatliekamo medicīnisko palīdzību. • Kompensācija par VTNP sniegšanu, kas ņem vērā sociālās vajadzības saistībā ar veselību un ilgtermiņa aprūpi, bērnu aprūpi, piekļuvi un reintegrāciju darba tirgū, sociālajiem mājokļiem un neaizsargāto grupu sociālo integrāciju. • Kompensācija par VTNP sniegšanu attiecībā uz gaisa vai jūras pārvadājumiem uz salām, uz kurām divu finanšu gadu laikā, pirms tika piešķirts pakalpojums ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi, gada vidējais satiksmes rādītājs nepārsniedz 300 000 pasažierus. • Kompensācija par VTNP sniegšanu attiecībā uz lidostām un ostām, kuru vidējais gada satiksmes apjoms divu finanšu gadu laikā, pirms tika piešķirtas tiesības sniegt VTNP, nepārsniedz 200 000 pasažierus lidostās un 300 000 pasažierus ostās. <p>Uzmanību! Gaisa un jūras transporta jomā VTNP lēmumu piemēro tikai komercdarbības atbalstam kā kompensācijai par VTNP, kas piešķirts uzņēmumiem, kuriem uzticēts sniegt VTNP, kā minēts Līguma 106.panta 2.punktā, un kas atbilst Regulai (EK) Nr. 1008/2008 un Regulai (EEK) Nr.3577/92 (VTNP lēmuma 2.panta 4.punkts), ja attiecināms.</p>

			Nē	VTNP lēmums nav piemērojams.	Ja plānotais VTNP nav atbilstošs tam, lai uz to varētu attiecināt kādu no iepriekš minētajām darbības jomām, VTNP lēmums sniegtā komercdarbības atbalsta likumības nodrošināšanai nav piemērojams!
3.	VTNP lēmuma 2.panta 2.punkts	Vai pilnvarojuma periods, kuru plānots noteikt VTNP sniedzējam ir vienāds vai īsāks par desmit gadiem?	Jā	Pāriet pie nākamā jautājuma.	<p>VTNP lēmums piemērojams tikai tad, ja pilnvarojuma periods ir vienāds vai īsāks par desmit gadiem.</p> <p>Ja pilnvarojuma periods pārsniedz desmit gadus, VTNP lēmums ir piemērojams tikai tiktāl, cik no pakalpojuma sniedzēja tiek prasīts vērā ņemami ieguldījumi no pašu līdzekļiem, kas ir jāamortizē ilgākā periodā saskaņā ar vispārpieņemtiem grāmatvedības principiem.</p> <p>Uzmanību! Lūdzam ņemt vērā, ka komercdarbības atbalsta kontroles kontekstā, par VTNP sniedzēja vērā ņemamiem ieguldījumiem ir uzskatāmi tikai tie ieguldījumi, kurus VTNP sniedzējs ir veicis no privātiem resursiem (resursiem, kas brīvi no jebkuru publisko resursu piesaistes, tai skaitā nav saņemti kā aizdevums uz atvieglotiem nosacījumiem vai nav segti ar valsts vai pašvaldību galvojumu).</p> <p>Uzmanību! Lūdzam ņemt vērā, ka vienu un to pašu pakalpojumu sniedzēju var atkārtoti pilnvarot sniegt vienu un to pašu VTNP, nodrošinot atbilstību VTNP lēmumam.</p>
			Nē	VTNP lēmums nav piemērojams.	Ja plānotā VTNP sniegšanas periods pārsniedz VTNP lēmuma 2.panta 2.punktā minēto termiņu (t.sk. ņemot vērā nosacījumu ilgākam termiņam, kas minēti komentārā pie šī kritērija vērtējuma 'jā'), VTNP lēmums sniegtā komercdarbības atbalsta likumības nodrošināšanai nav piemērojams!
4.	VTNP lēmuma 4. pants	Vai pilnvarojuma akts atbilst VTNP lēmumā noteiktajam?	Jā	Pāriet pie nākamā jautājuma.	<p>Pilnvarojuma akts/i atbilst VTNP nosacījumiem:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Noteikts VTNP pienākuma saturs un ilgums; • Noteikts konkrēts uzņēmums, kuram uzticēts VTNP pienākums un attiecīgā teritorija, kurā tas nodrošināms;

					<ul style="list-style-type: none"> Noteiktas jebkādas ekskluzīvās vai īpašās tiesības⁴, kuras uzņēmumam piešķirusi institūcija, kura uzlikusi VTNP sniegšanas pienākumu; Izveidots kompensācijas mehānisma apraksts un aprēķināšanas, kontroles un pārskatīšanas parametri; Paredzēti pasākumi, lai novērstu un atgūtu jebkādu pārmērīgu kompensāciju; Iekļauta atsauce uz VTNP lēmumu. <p>Uzmanību! Lūdzam ņemt vērā, ka iepriekšminētie VTNP nosacījumi var būt iekļauti vairākos (iekšējos vai ārējos) normatīvos aktos.</p>
			Nē	Jāprecizē VTNP pilnvarojuma akts.	Atbalstu atbilstoši VTNP lēmumam nevar sniegt, kamēr nav atbilstoši precizēts pilnvarojuma akts.
5.	VTNP lēmuma 5. pants	Vai institūcija, kura ir uzlikusi VTNP sniegšanas pienākumu, pilnvarojuma aktā ir ietvērusi nosacījumus kompensācijas noteikšanai?	Jā	Pāriet pie nākamā jautājuma.	<p>Jāpārliecinās, ka pilnvarojuma aktā ir ietverti nosacījumi kompensācijas noteikšanai. Ņem vērā visus tālākminētos nosacījumus:</p> <ul style="list-style-type: none"> Kompensācijas summa nedrīkst būt lielāka par summu, kas nepieciešama, lai segtu neto izmaksas, kas rodas, pildot VTNP pienākumus, tostarp saprātīgu peļņu. Saprātīgas peļņas līmenis vērtējams atkarībā no darbības nozares un citiem faktoriem katrā gadījumā atsevišķi (VTNP lēmuma 5. panta 1. punkts). Papildus skatīt arī VTNP lēmuma 5.panta 8.punktu; Neto izmaksas aprēķina kā starpību starp izmaksām, kas definētas VTNP lēmuma 5.panta 3. punktā, un ieņēmumiem, kas definēti VTNP lēmuma 5. panta 4. punktā, vai alternatīvi to var aprēķināt kā starpību starp neto izmaksām uzņēmumam, sniedzot pakalpojumu kā VTNP pienākumu, un neto izmaksām vai peļņu tam pašam uzņēmumam, sniedzot pakalpojumu bez VTNP pienākuma. (VTNP lēmuma 5. panta 2. punkts);

⁴ Ekskluzīvās tiesības – tiesības sniegt pakalpojumu piešķirtas tikai vienam pakalpojuma sniedzējam visā administratīvajā teritorijā.

Īpašās tiesības – tiesības sniegt pakalpojumu piešķirtas vairākiem pakalpojumu sniedzējiem administratīvajā teritorijā.

					<ul style="list-style-type: none"> Uzņēmums, kas nodarbojas gan ar VTNP sniegšanu, gan ar citas saimnieciskās darbības veikšanu, iekšējā grāmatvedības uzskaitē atsevišķi uzrāda izmaksas un ieņēmumus, kas saistīti ar VTNP sniegšanu, un izmaksas un ieņēmumus par citiem pakalpojumiem, kā arī norāda izmaksu un ieņēmumu iedalīšanas parametrus, lai varētu nodrošināt, ka uzņēmuma darbības, uz kurām netiek attiecināts VTNP sniegšanas pienākums, negūst labumu no piešķirtās kompensācijas par VTNP sniegšanu. (VTNP lēmuma 5. panta 9. punkts).
			Nē	Jāprecizē VTNP pilnvarojuma akts/kompensācijas aprēķina metodika.	Atbalstu atbilstoši VTNP lēmumam nevar sniegt, kamēr nav atbilstoši precizēts pilnvarojuma akts.
6.	VTNP lēmuma 6. pants	Vai institūcija, kura ir uzlikusi VTNP sniegšanas pienākumu, pilnvarojuma aktā ir ietvērusi pārmērīgas kompensācijas kontroles nosacījumus?	Jā	Pāriet pie nākamā jautājuma.	<p>Izvērtē, vai tiek ievēroti visi tālāk minētie nosacījumi:</p> <ul style="list-style-type: none"> Tiek nodrošināts, ka kompensācijas apmērs nepārsniedz summu, kas nepieciešama, lai segtu neto izmaksas, kas rodas pildot VTNP sniegšanas pienākumu, tostarp saprātīgu peļņu; Institūcija, kura ir uzlikusi VTNP sniegšanas pienākumu veic regulāras pārbaudes vai nodrošina, ka tās tiek veiktas vismaz ik pēc trīs gadiem pilnvarojuma akta darbības periodā un tā beigās; Ja uzņēmums ir saņēmis kompensāciju, kas pārsniedz VTNP lēmuma 5. pantā noteikto summu, institūcija, kura ir uzlikusi VTNP sniegšanas pienākumu pieprasa attiecīgajam uzņēmumam atmaksāt saņemto pārmērīgo kompensāciju. Kompensācijas aprēķināšanas parametri tiek atjaunināti nākamajiem periodiem. <p>Izņēmums! Ja pārmērīgas kompensācijas summa nepārsniedz 10 % no vidējās gada kompensācijas summas, šādu kompensāciju var pārnest uz nākamo periodu un atskaitīt no kompensācijas summas, kas jāmaksā par nākamo periodu.</p> <p>Savukārt, ja pārmērīgas kompensācijas summa pārsniedz 10 % no vidējās gada kompensācijas summas, institūcija, kura uzlikusi VTNP</p>

				<p>sniegšanas pienākumu, pieprasa attiecīgajam VTNP sniedzējam atmaksāt saņemto pārmērīgo kompensāciju pilnā apmērā un atjaunina kompensācijas aprēķināšanas parametrus.</p> <p>Uzmanību! Nosakot kompensāciju par VTNP sniegšanas pienākumu, sniegto atbalstu drīkst apvienot ar citu komercdarbības atbalstu, kas sniegts saskaņā ar VTNP lēmumu citas atbalsta programmas vai individuālā atbalsta projekta ietvaros par vienām un tām pašām attiecināmajām izmaksām, ja šādas atbalstu apvienošanas rezultātā atbalsta vienībai vai izmaksu pozīcijai attiecīgā maksimālā atbalsta intensitāte nepārsniedz 100%.</p> <p>Nosakot kompensāciju par VTNP sniegšanu jāņem vērā arī tas, ka var tikt kompensēta tikai tā izmaksu daļa, kuru VTNP sniedzējs nav ietvēris VTNP saņēmējiem noteiktajā tarifā.</p> <p>Lūdzam ņemt vērā, ka institūcijai, kura uzņēmumam noteikusi VTNP sniegšanas pienākumu, normatīvajā aktā, ar kuru šis pienākums uzlikts, jāievēro VTNP lēmuma nosacījumi pārkompensācijas kontrolei un novēršanai. Vienlaikus, ja nepieciešams, institūcija var noteikt arī stingrākas pārkompensācijas kontroles un pārkompensācijas novēršanas prasības, nekā noteikts VTNP lēmumā.</p> <p><i>Uzmanību! Izstrādājot komercdarbības atbalsta pasākumu, to reglamentējošajā normatīvajā aktā ietver normu, ka finansējuma saņēmējam ir pienākums iesniegt atbalsta sniedzējam (piem. sadarbības iestādei) VTNP uzlicēja apliecinājumu, ka tas nodrošina VTNP lēmuma 6.pantā noteikto pārmērīgas kompensācijas kontroli visā VTNP pilnvarojuma periodā.</i></p>
			Nē	<p>Jāprecizē VTNP pilnvarojuma akts/dokuments, kas nosaka pārkompensācijas pārbaudes.</p> <p>Atbalstu atbilstoši VTNP lēmumam nevar sniegt, kamēr nav atbilstoši precizēts pilnvarojuma akts un/vai MK noteikumu projekts.</p>

7.	VTNP lēmuma 7. un 8. pants	Institūcija, kura ir uzlikusi VTNP sniegšanas pienākumu ievēro informācijas pieejamības un dokumentu glabāšanas nosacījumu.	Jā	<p>Attiecībā uz kompensāciju, kas pārsniedz 15 miljonus euro un kas piešķirta uzņēmumam, kurš veic arī tādas darbības, kas neietilpst VTNP darbības jomā, attiecīgais atbalsta sniedzējs publicē informāciju par pilnvarojuma aktu un VTNP saņēmējam ik gadu piešķirtajām atbalsta summām.</p> <p>Pilnvarojuma periodā un vismaz desmit gadus pēc pilnvarojuma perioda beigām institūcijai, kura ir uzlikusi VTNP sniegšanas pienākumu, jā saglabā un jānodrošina pieejamība visai nepieciešamajai informācijai, lai noteiktu, vai piešķirtā kompensācija ir saderīga ar VTNP lēmumu. (VTNP lēmuma 8. pants)</p> <p><i>Uzmanību! Izstrādājot komercdarbības atbalsta pasākumu (programmu), tā sākotnējās ietekmes novērtējuma ziņojumā (anotācija) jāietver skaidrojums, vai arī, piešķirot individuālo ad hoc atbalstu, jānodrošina, ka finansējuma saņēmējs sadarbībā ar VTNP pilnvarojuma uzlicēju nodrošina VTNP lēmuma 6.pantā noteiktās uzraudzības veikšanas faktu apliecināšanas dokumentācijas saglabāšanu un pieejamību saskaņā ar VTNP lēmuma 8.pantā noteikto, tostarp pieejamību ES fondu vadības un kontroles sistēmā iesaistītajām iestādēm.</i></p>
			Nē	<p>Jāizvirza prasība nodrošināt VTNP lēmuma 7. un 8. panta nosacījumus.</p> <p>Atbalstu atbilstoši VTNP lēmumam nevar sniegt, kamēr nav atbilstoši precizēts pilnvarojuma akts un/vai MK noteikumu projekts.</p>